

Тема лекції: Дизартрія: поняття, діагностика та корекція

1. Визначення та поняття дизартрії

Дизартрія — це мовленнєвий розлад, обумовлений порушенням іннервації мовленнєвого апарату, що призводить до дефектів у звуковимові. Виникає внаслідок органічного ураження центральної нервової системи, яке може бути спричинене різними патологічними факторами, що впливають на мозок дитини під час внутрішньоутробного або раннього періоду розвитку.

Дизартрія характеризується порушеннями артикуляції, темпу, ритму, інтонації мовлення та змінами голосу.

2. Класифікація дизартрії

Існує декілька форм дизартрії, залежно від ступеня вираженості та характеру ураження центральної нервової системи:

Стерта дизартрія — легка форма, характеризується нечіткістю артикуляції та незначними змінами в мовленнєвій діяльності.

Псевдобульбарна дизартрія — виникає внаслідок ураження провідних шляхів, які з'єднують кору головного мозку з ядрами черепно-мозкових нервів.

Бульбарна дизартрія — обумовлена ураженням ядер черепно-мозкових нервів, що призводить до паралічу мовленнєвої мускулатури.

Мозочкова дизартрія — результат ураження мозочка, що проявляється в порушеннях координації мовленнєвих рухів.

3. Діагностика дизартрії

Діагностика дизартрії включає оцінку мовленнєвих та немовленнєвих проявів. Важливою складовою є диференційна діагностика для відмежування дизартрії від інших мовленнєвих розладів, таких як дислалія.

Використовуються функціональні проби для оцінки мовленнєвої моторики: дитину просять виконати артикуляційні вправи, а логопед спостерігає за

рухами язика та інших мовленнєвих органів. Наприклад, при легких формах дизартрії спостерігається нечіткість артикуляції під час мовлення, утруднене виконання тонких артикуляційних рухів, а також порушення дихання під час мовленнєвої діяльності.

4. Корекційна робота при дизартрії

Корекційна робота з дітьми, які мають дизартрію, включає декілька етапів: Підготовчий етап — створення мотивації до логопедичної роботи, включення дитини у процес заняття, розвиток загальної та дрібної моторики.

Етап формування мовленнєвих навичок — робота над постановкою звуків, розвиток фонематичного сприймання, корекція порушень ритму, темпу та інтонації мовлення. Використовуються різноманітні методики, такі як ігрові вправи, артикуляційна гімнастика, робота з диханням та голосом.

Етап автоматизації звуків та розвиток зв'язного мовлення — закріплення набутих навичок у повсякденному мовленні, розвиток комунікативних умінь, використання текстів для практики.

5. Психолого-педагогічна підтримка

Окрім логопедичних занять, важливим є забезпечення психологічної підтримки дитини. Психологічний комфорт та сприятливе середовище допомагають дитині почуватися впевненіше та більш мотивовано до корекційної роботи.

Висновок

Корекційна робота при дизартрії є складним і тривалим процесом, що вимагає комплексного підходу з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини. Завдяки систематичній логопедичній роботі, підтримці педагогів та батьків можливо досягти значного покращення мовленнєвих навичок у дітей з дизартрією.